

UCHWAŁA Nr XX/146/20

Rady Gminy Szelków

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Dariusz Bartosiewicz

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr XX/146/20 Rady Gminy Szelków z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021.

Obowiązkiem Gminy wynikającym z art. 4¹ ust. 2 stawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Zadania te realizowane są poprzez uchwalany corocznie przez Radę Gminy Szelków Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania te są obligatoryjne, wobec czego podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

PEŁNOMOCNIK
Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych i Narkomanii
Hanna Chodyna-Sottysiak
mgr Hanna Chodyna-Sottysiak

Załącznik

do Uchwały Nr XX/146 /20

Rady Gminy Szelków

z dnia 29 grudnia 2020 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2021**

Rozdział I
Samorząd gminny a ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu
alkoholizmowi.

1. Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 tj.)

2. Zgodnie z zapisami art. 4¹ ust. 1 cytowanej ustawy samorząd gminny jest zobowiązany do:
 - 1) Prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.
W szczególności zadania te obejmują:
 - a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
 - b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
 - c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
 - d) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
 - e) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (Art. 13¹ i art. 15 ustawy) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
 - f) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,

- 2) Zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 i 2 ustawy, rada gminy ustala, w drodze uchwały, dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Do zadań wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy należy powołanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujących działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykonują także ekspertyzy dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z odnośnymi uchwałami rady gminy oraz wydają opinie w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwolenia poprzez Wójta Gminy na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy),
- 3) Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 uwzględnione zostały wskazówki wynikające z **Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Zadania i sposoby ich realizacji określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych, przyjętej strategii i celów działania. Ich wykonanie ukierunkowane jest diagnozą problemów alkoholowych występujących na terenie gminy Szelków. Związane jest z potencjalnymi możliwościami prowadzenia wskazanych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualna pomoc merytoryczna i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych,

- 5) Finansową podstawą realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*,
- 6) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W zależności od charakteru zgłaszanych zmian wymagane są także opinie lub uchwały Rady Gminy Szelków,
- 7) Za koordynację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

3. Obowiązujące uchwały Rady Gminy Szelków i Zarządzenia Wójta Gminy Szelków dotyczące wykonania zadań określonych w ustawie *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*:

1/ Uchwała Nr XLI/201/2018 Rady Gminy w Szelkowie z dnia 1 sierpnia 2018 r. *w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Szelków.*

2/ Uchwała Nr XLI/202/2018 Rady Gminy w Szelkowie z dnia 1 sierpnia 2018 r. *w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Szelków miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.*

3/ Zarządzenie Nr 27/09 Wójta Gminy Szelków z dnia 24 sierpnia 2009 r. *w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie.*

4/ Zarządzenie Nr 27/08 Wójta Gminy Szelków z dnia 8 września 2008 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Rozdział II

Diagnoza sytuacji dotycząca problemów alkoholowych na terenie Gminy Szelków.

1. Liczba ludności Gminy Szelków

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Ogółem</i>	3784	3778	3741	3636	3645
<i>w wieku 0-6</i>	258	265	260	257	271
<i>w wieku 7-18</i>	535	527	508	481	473
<i>kobiety w wieku 19-60</i>	1004	992	981	956	956
<i>kobiety powyżej 60 lat:</i>	477	487	492	479	468
<i>mężczyźni w wieku 19-65</i>	1299	1294	1268	1241	1239
<i>mężczyźni powyżej 65 lat</i>	211	213	232	222	238

/Według ewidencji ludności w Szelkowie. Stan na dzień 31.10.2020 r./

2. Problemy społeczne związane z ograniczeniem aktywności zawodowej mieszkańców Gminy Szeków.

Liczba zarejestrowanych osób poszukujących pracy:

	<i>Gmina Szeków</i>				
	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Ogółem</i>	270	268	251	240	230
<i>- kobiet</i>	118	122	133	120	114
<i>z prawem do zasiłku</i>	33	44	36	25	23
<i>- mężczyzn</i>	19	19	10	16	14
<i>- kobiet</i>	14	25	26	9	9
<i>Do 25 roku życia</i>	67	56	52	59	56
<i>Długotrwale bezrobotni</i>	180	179	162	155	162
<i>Powyżej 50 roku życia</i>	57	61	44	37	27

/Podstawa: informacja Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Maz., stan na dzień 31.10.2020 r./

	<i>Powiat Makowski</i>				
	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Ogółem</i>	3582	3354	3022	2838	2917
<i>- kobiet</i>	1642	1542	1451	1386	1398
<i>z prawem do zasiłku</i>	420	425	392	343	361
<i>- mężczyzn</i>	213	229	190	174	187
<i>- kobiet</i>	207	196	202	169	174
<i>Do 25 roku życia</i>	780	710	595	537	548
<i>Długotrwale bezrobotni</i>	2409	2215	1992	1897	1987
<i>Powyżej 50 roku życia</i>	760	711	604	574	554

/Podstawa: informacja Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Maz., stan na dzień 31.10.2020 r./

Utrzymującą się sytuacja związana z pandemią koronawirusa COVID-19 wpłynęła na utrzymywanie się, w nawet zwiększenie bezrobocia i jej strukturalny charakter stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Brak pracy, konieczność poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania ograniczają możliwość samodzielnego zaspokojenia potrzeb materialnych rodzin, sprzyjają reakcjom i zachowaniom frustracyjnym. Skutkiem, czego może być powstawanie negatywnych mechanizmów redukcji napięć, w tym poprzez nadużywanie alkoholu, a dalszą tego konsekwencją mogą być zachowania agresywne i przemoc w rodzinach. Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny naraża w sposób szczególny dzieci na poszukiwanie alternatywnych form aktywności, w tym destrukcyjnych – związanych ze spożywaniem alkoholu i kontaktem z innymi substancjami psychoaktywnymi.

3. Dostępność napojów alkoholowych.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Szelków

	2016	2017	2018	2019	2020
- ogółem, w tym:	21	19	17	16	15
- zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo:	21	19	17	16	15
- zawierających do 4,5% - 18% alkoholu z wyjątkiem piwa:	12	11	10	9	9
- zawierających powyżej 18% alkoholu:	12	12	12	13	12

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy wskazać, iż na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało: w 2020r – 243, w 2019 r. - 227, w 2018 r. - 220, w 2017 r. - 199 mieszkańców, w 2016 r. - 180 mieszkańców. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych systematycznie rośnie więc dostępność maleje.

/Powyższe dane obejmują łączną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem, jak i w miejscu sprzedaży/.

4. Stan ładu i bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Szelków – zjawiska związane z problemami alkoholowymi i narkotykowymi w okresie od 01.01.2020 r. do 31.10.2020 r.

W okresie od 1 stycznia do 31 października 2020r. na terenie Gminy Szelków odnotowano:

	2016	2017	2018	2019	2020
1)zakłócenie ładu i porządku – ilość wykroczeń popełnionych po spożyciu alkoholu i środków odurzających:	13	5	0	5	3
2)liczba wypadków drogowych w tym:	7	4	4	6	2
a) zabici	0	0	0	0	1
b) ranni	10	4	5	7	3
4) liczba kolizji drogowych	25	35	40	31	26
5) nietrzeźwi kierujący pojazdami	12	23	3	6	14
6) liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych	24	12	4	4	0
7) liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskich Kart”	11	8	10	10	3
8) spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazom	5	2	3	5	0
9) sprzedaż napojów alkoholowych bez zezwolenia	0	0	0	0	0
10) sprzedaż alkoholu nieletnim	0	0	0	0	0
11) zgony po spożyciu alkoholu	0	0	1	0	0
12) liczba osób zatrzymanych od zarzutu posiadania narkotyków	1	0	1	0	1
13) interwencje wobec osób nadużywających alkohol, w tym:	41	45	6	124	44
a) domowe	37	19	3	63	41
b) miejsce publiczne	7	26	3	61	3

/Podstawa: Informacja Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, stan na 31.10.2020 r./

5. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie na rzecz rodzin z problemami alkoholowymi.

W 2020 roku ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie korzystało 2 rodziny, w których stwierdzono występowanie problemu alkoholowego. W rodzinach tych wychowuje się 7 dzieci do 18 roku życia.

Przy udzielaniu pomocy materialnej rodzinom uwzględnia się starania osób uzależnionych danej rodziny w walce z przezwyciężeniem nałogu (korzystanie z pomocy psychologa, pedagoga, Poradni Rodzinnej).

/Podstawa: Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie, stan na 31.10.2020r. /

6. Przemoc w rodzinie.

Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks karny jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny bądź też zaniedbanie w stosunku do osób najbliższych działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychotropowych.

W 2020 r. Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim w ramach procedury „Niebieskiej Karty” sprawowała nadzór nad 3 rodzinami (w 2019 nad 10 rodzinami, w 2018 r. nad 10 rodzinami, w 2017 nad 8 rodzinami, 11 rodzinami w 2016 r.), w których wystąpiły sytuacje znamionujące stosowanie przemocy domowej.

Do Punktu Dyżurów w Szelkowie z sytuacją kryzysową zgłosiło się 5 rodzin.

Rozdział III

Podstawowe strategie zmierzające do uzyskania celów programów.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu poprzez:

- 1) udostępnienie wstępnej pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym i współuzależnionym w Punkcie dyżurów czynnym 4 godziny tygodniowo;

- 2) motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia odwykowego;
- 3) współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych oraz pomocą osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy samopomocowe);
- 4) opłacenie kosztów biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 5) dofinansowanie Poradni Rodzinnej w Makowie Mazowieckim.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 2) prowadzenie przez punkt dyżurów poradnictwa dla osób stykających się z uzależnieniami najbliższych oraz doświadczających przemocy w rodzinie;
- 3) udział w szkoleniach i konferencjach zwiększających kompetencje w zakresie pomocy rodzinom, w których dochodzi do zjawiska przemocy domowej;
- 4) wdrażanie „Niebieskich Kart” - procedury interwencji w sprawach przemocy domowej;
- 5) przeszkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie rozpoznawania, diagnozy, zapobiegania oraz leczenia choroby alkoholowej;
- 6) dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy realizowaną przez instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły;
- 7) koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy poprzez współpracę z Policją, GOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym, szkołami przedstawicielami ochrony zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej;
- 8) opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy w gminie Szelków;
- 9) organizacja i udział w lokalnych i ponadregionalnych kampaniach na temat przeciwdziałania przemocy i agresji.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

- 1) prowadzenie edukacji dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 2) finansowanie realizowanych w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz rodziców na temat wszystkich uzależnień (udział w kolejnej edycji programu „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz innych);
- 3) dofinansowanie kosztów dożywiania dla dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, w rodzinach których występują problemy alkoholowe;
- 4) dofinansowanie kosztów zakupu sprzętu sportowego do prowadzenia zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich;
- 5) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- 6) nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli stanu trzeźwości kierowców oraz dystrybucji materiałów edukacyjnych na temat problematyki alkoholowej, np. licznik trzeźwości;
- 7) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych w wymiarze 2 godzin lekcyjnych tygodniowo w Gminnym Centrum Edukacji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- 1) finansowanie pobytu dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych na obozach organizowanych przez Fundacje i Stowarzyszenia, których celem statutowym jest pomoc osobom zagrożonym zjawiskiem alkoholizmu,
- 2) pomoc instytucjom i organizacjom zajmującym się organizacją imprez propagujących zdrowy styl spędzania wolnego czasu,
- 3) dofinansowanie innych podmiotów, których forma działalności ma za zadanie

- pracę z dziećmi i rodzinami, w których występują zjawiska patologiczne,
- 4) pomoc materiałowa i finansowa niezbędna przy organizacji imprez, wycieczek, wyjazdów propagujących zdrowy styl spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.
- 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ i art. 15 ustawy) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:**
- 1) Kontrolę podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych,
 - 2) Utrzymanie obowiązujących na terenie gminy zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu.
- 6. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego realizowana będzie poprzez:**
- 1) Wsparcie finansowe instytucji i przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin,
 - 2) Wsparcie finansowe rodzin, w których sytuacja materialna (udokumentowana odpowiednimi zaświadczeniami) jest szczególnie trudna połączona np. z bezrobociem, chorobą, wielodzietnością.

Rozdział IV

Realizatorzy programów.

- 1. Pełnomocnik Wójta Gminy ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.**
- 2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie;**
 - 1) za posiedzenie członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 150 zł

brutto. Przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 230 zł brutto. Wypłata dokonywana jest na podstawie listy obecności;

2) członkom komisji wykonującym inne czynności na polecenie Przewodniczącego Komisji przysługuje jednorazowe wynagrodzenie w kwocie 70,00 zł.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie.
4. Szkoły.
5. Policja.
6. Placówki służby zdrowia.
7. Parafie.
8. Inne podmioty.

Rozdział V

Finansowanie Programu.

1. Program będzie finansowany ze środków uzyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Ogólny przewidywany koszt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2021 wyniesie – 53.000,00 zł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Dariusz Bartosiewicz